

Protocol Medicijngebruik Wet BIG

December 2018

Inhoudsopgave

1.	DOEL	3
2.	GELDIGHEIDSBEREIK	3
3.	TOELICHTING	3
4.	UITGANGSPUNTEN.....	3
4.1	TOEDIENEN GENEESMIDDELEN	
4.2	SOORTEN GENEESMIDDELEN	
4.3	WET BIG.	
5.	AFSPRAKEN MET BETREKKING TOT HET TOEDIENEN VAN GENEESMIDDELEN	4
5.1	VOORSCHRIFTEN	4
6.	MEDISCHE HANDELINGEN	5
6.1	CATEGORIE 1	6
	CATEGORIE 2	
	<i>AFGELEIDE MEDISCHE HANDELINGEN:</i>	6
6.2	<i>HANDELINGEN, DIE NIET VOORBEHOUDEN ZIJN, MAAR WAARVAN DE UITVOERING MET DE NODIGE ZORGVULDIGHEID OMKLEED MOET ZIJN.</i>	6
6.3	CATEGORIE 3	6
7.	STROOMSCHEMA	7
	BIJLAGE 1 OVEREENKOMST GEBRUIK GENEESMIDDELEN	8
	BIJLAGE 2 REGISTRATIEFORMULIER MEDICIJNTOEDIENING	10

1. Doel

Het vastleggen van afspraken op het gebied van de geneesmiddelenverstrekking en het verrichten van medische handelingen in de kindercentra.

2. Geldigheidsbereik

Alle medewerkers van kinderopvang Banjer

3. Toelichting

Bij Kinderopvang Banjer wordt regelmatig geconfronteerd met de vraag van ouders/verzorgers, of zij geneesmiddelen willen toedienen aan hun kind. Sinds de invoering van de wet BIG (de Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) kunnen pedagogisch medewerkers, die medicijnen toedienen aan kinderen zonder schriftelijke toestemming van de ouders/verzorgers, persoonlijk aansprakelijk gesteld worden voor de eventuele gevolgen. Daarom is het van belang om bij het toedienen van medicijnen altijd volgens onderstaande richtlijnen te werk te gaan.

4. Uitgangspunten

4.1 Toedienen geneesmiddelen

Wij streven ernaar om in ons kinderopvangcentrum geen geneesmiddelen toe te dienen aan de kinderen.

Daar waar mogelijk wordt een geneesmiddel door ouders/verzorgers zelf toegediend. Bij medicijnen, die bijvoorbeeld 2x per dag en niet tijdsgebonden gegeven moeten worden, is dit heel goed mogelijk. Wanneer blijkt dat een kind het medicijn ook nodig heeft gedurende zijn verblijf op het kindercentrum, zal er altijd een “Overeenkomst gebruik geneesmiddelen” opgesteld moeten worden. (Zie Bijlage 1) Dit is een schriftelijke overeenkomst, waarin ouders/verzorgers hun toestemming geven om het medicijn toe te dienen aan hun kind.

Op dit protocol is ons privacybeleid van toepassing. Dit houdt in dat medische gegevens vallen onder bijzondere persoonsgegevens en hier zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Formulieren moeten 1 jaar bewaard moeten worden.

4.2 soorten geneesmiddelen

Kinderen kunnen geneesmiddelen voorgeschreven krijgen door huisarts of specialist. Het betreft middelen, die **op recept voorgeschreven*** worden. Daarnaast kunnen ouders/verzorgers vragen om geneesmiddelen toe te dienen, die niet op recept verkregen zijn, maar die zij zelf bij apotheek of drogist gekocht hebben. Deze **“zelfzorgmiddelen”*** kunnen echter minder onschuldig zijn, dan men vaak denkt. Daarom is moet ook voor deze middelen een “Overeenkomst gebruik geneesmiddelen” ingevuld worden. Geneesmiddelen die in Nederland toegelaten zijn, zijn herkenbaar aan de vermelding RVG + een volgnummer op de verpakking. Homeopathische middelen zijn voorzien van de vermelding RHV + volgnummer.

4.3 wet BIG.

Om te kunnen beslissen of een medicijn toegediend kan worden, is het van belang te weten hoe het toegediend moet worden. Niet alle medicijnen kunnen worden toegediend door de pm-er van kinderopvang Banjer.

Bepaalde medische handelingen, zoals bijvoorbeeld het geven van injecties, mogen alleen door gekwalificeerde, bevoegde beroepsbeoefenaren (artsen, verpleegkundigen ed.) worden uitgevoerd. Dit is geregeld in de Wet BIG. (Zie punt 5.) Medicijnen, die ouders/verzorgers thuis zelf aan hun kind toedienen (of dit nu oraal, rectaal of als een zalf op de huid aangebracht moet worden), kunnen pmers doorgaans ook toedienen. Voorwaarde is wel, dat zij door ouders/verzorgers goed geïnstrueerd worden en zichzelf bekwaam genoeg achten om het medicijn toe te dienen.

Geneesmiddelen op recept, voorgeschreven door een arts. Hieronder vallen in elk geval:

- Medicijnen bij astmatische aandoeningen
- Medicijnen bij epileptische aandoeningen
- Medicijnen bij diabetes (uitgezonderd injecties!)
- Antiallergeen medicijnen
- Antibiotica kuren
- Neus-, oor- en oogdruppels
- Hoestdrank
- Medicijnen voor overactieve kinderen
- Homeopathische medicijnen
- Paracetamol

Zelfzorgmiddelen, hieronder vallen in elk geval:

- Neus-, oor- en oogdruppels
- Pilletjes tegen tandpijn
- Zalf tegen jeuk of schrale huid
- Hoestdrank
- Homeopathische middelen

! ATTENTIE!

Wanneer ouders/verzorgers vragen een medicijn toe te dienen, dat niet voorkomt in bovengenoemde lijst, vindt altijd eerst overleg plaats met een arts en eventueel de regionale GGD.

5. Afspraken met betrekking tot het toedienen van geneesmiddelen

5.1 Voorschriften

- Een geneesmiddel/zelfzorgmiddel wordt alleen toegediend op specifiek verzoek van ouders/verzorgers.
- Ouders/verzorgers vullen het formulier "Overeenkomst gebruik geneesmiddelen" volledig in en ondertekenen dit. Deze formulieren worden zorgvuldig bewaard, totdat het betreffende kind kinderopvang Banjer heeft verlaten.
- Het geneesmiddel moet in de originele verpakking zitten en de originele bijsluiter moet worden bijgesloten.

□ Medicatie op doktersvoorschrift

Indien er verschil is tussen het doktersvoorschrift en de bijsluiter, overleg dan eerst met de arts over de gewenste toediening of vraag de ouders/verzorgers om een schriftelijke verklaring van de arts over gewenste toediening.

Bij twijfel het medicijn nooit toedienen.

□ Zelfzorgmedicatie

Indien er sprake is van een verschil tussen bijsluiter en de wijze van toediening, die door de ouders/verzorgers wordt gevraagd, dient het zelfzorgmiddel niet toegediend te worden. In geval van zelfzorgmedicatie dient de door ouders/verzorgers verzochte wijze van toediening altijd overeen te komen met de tekst van de bijsluiter.

- Instructie m.b.t. toediening van de medicijnen dient door de ouder/verzorger worden gegeven.
- Een geneesmiddel wordt alleen toegediend door de vaste pedagogisch medewerker van het betreffende kind (dus niet door een stagiair)
- Alle geneesmiddelen, die gegeven worden in de kinderopvang, worden genoteerd op een overzichtslijst. Achter de naam van het kind staat genoteerd welk geneesmiddel het toegediend moet krijgen + de dosis (hoeveel + wanneer) Deze overzichtslijst is tevens een aftekenlijst. De pedagogische medewerker, die het geneesmiddel heeft toegediend, zet een paraaf en ook de ouder, die het kind ophaalt. (Zie bijlage 2 Overzichtlijst) Deze lijsten worden zorgvuldig bewaard tot het kind kinderopvang Banjer verlaat.
- Bij calamiteiten met een geneesmiddel/zelfzorgmiddel (bijvoorbeeld toediening mislukt gaat verkeerd, toegediend aan verkeerde kind, treed het *stappenplan ongevallen* in werking. ouders/verzorgers moeten z.s.m. op de hoogte gebracht. Indien nodig wordt ook contact opgenomen met de behandelend arts en/of de apotheek. (In de "Overeenkomst gebruik geneesmiddelen" staan telefoonnummers van beiden.)
- Geneesmiddelen worden bewaard in een koelkast of, buiten het bereik van kinderen, B.V. in een keukenkastje of naast de magnetron. Geneesmiddelen waar niet op staat, dat ze in de koelkast moeten worden bewaard, mogen daar ook niet worden opgeslagen.
- Controleer altijd de uiterste gebruiksdatum en retourneer verlopen of overtollige medicijnen aan de ouders/verzorgers.
- Laat ouders/verzorgers een nieuw geneesmiddel/zelfzorgmiddel altijd eerst thuis gebruiken. Vraag hen voor te doen, hoe het geneesmiddel het beste gegeven kan worden, of pleeg overleg hierover.
- Een geneesmiddel/zelfzorgmiddel wordt alleen toegediend, als het dagelijkse ritme van de groep en een goede zorg voor de overige kinderen niet wordt belemmerd.

Het op eigen initiatief toedienen van een geneesmiddel/zelfzorgmiddel is niet toegestaan. Het stellen van diagnoses is altijd voorbehouden aan een arts. Bovendien ben je niet op de hoogte van eventuele bijwerkingen. Het geven van bijvoorbeeld paracetamol wordt daarom verboden.

6. Medische handelingen

In de Wet BIG (de Wet op de Beroepen in de Individuele gezondheidszorg) is vastgesteld, welke handelingen door wie mogen worden uitgevoerd. Daarin is ook vastgelegd, dat de verantwoordelijkheid in principe gelegd wordt bij de persoon, die de handelingen verricht. De medische handelingen worden ingedeeld in drie categorieën.

6.1 Categorie 1

Voorbehouden handelingen

Deze zogenoemde 'voorbehouden handelingen' zijn handelingen, die bij ondeskundige uitvoering, (ernstige) risico's met zich meebrengen. Deze handelingen mogen alleen door medisch bevoegd medewerkers verricht worden. Voor de kinderopvang zijn vooral de volgende voorbehouden handelingen relevant:

- Injecties
- Heelkundige handelingen verpleegkundigen
- Catheterisaties
- Het gebruik van radioactieve stoffen.

Indien zich onder de medewerkers een verpleegkundige bevindt, zou deze medewerker de handelingen, die hierboven worden genoemd, kunnen uitvoeren. Voorwaarde is wel, dat zij bevoegd is (geregistreerd in het BIG register) en dat zij bekwaam is om de gewenste voorbehouden handeling te verrichten. Bovendien moet er een schriftelijke opdracht van een arts zijn. (die altijd telefonisch bereikbaar moet zijn in geval zich een calamiteit zou voordoen)

In uiterste noodgevallen wordt een ieder geacht naar beste vermogen te handelen. Een wetsovertreding uit 'overmacht' is niet strafbaar. Het gaat dan om situaties die niet zijn voorzien.

6.2 Categorie 2

Afgeleide medische handelingen:

Handelingen, die niet voorbehouden zijn, maar waarvan de uitvoering met de nodige zorgvuldigheid omkleed moet zijn.

Deze zogenoemde 'afgeleide medische handelingen' (zoals bijvoorbeeld het uittrekken van een sonde en toedienen van een klysma) zijn handelingen, die de pedagogisch medewerker in principe wel zou kunnen verrichten, mits er goede instructie is.

De pedagogisch medewerker beschikt echter formeel gezien niet over deskundigheid voor deze afgeleide medische handelingen. Alleen als de arts van het kind bereidt de pedagogisch medewerker van kinderopvang Banjer te (laten) instrueren, kan men alsnog als deskundig worden beschouwd. De leidinggevende van kinderopvang Banjer is primair verantwoordelijk voor het op deskundige wijze uitvoeren van deze handelingen.

Altijd geldt dat als medewerkers zich, ondanks instructie, niet deskundig genoeg acht om de handeling te verrichten, zij de handeling ook niet moet uitvoeren. De medewerker blijft altijd (mede) aansprakelijk als er iets fout gaat.

In de praktijk betekent dit dat de pm-er niet snel zal overgaan tot daadwerkelijk uitvoeren van deze handelingen. Toch hoeft dat niet te betekenen, dat kinderen waarbij 'afgeleide medische handelingen' verricht moeten worden in de tijd, dat zij op het kindercentrum aanwezig zijn, niet toegelaten kunnen worden. Wanneer goede afspraken gemaakt kunnen worden met plaatselijke medici, paramedici of thuiszorgorganisaties (waarbij deze bevoegde en bekwame beroepskrachten de bovengenoemde handelingen komen verrichten op het kindercentrum), kan een kind mogelijk toch worden toegelaten.

6.3 Categorie 3

Eenvoudige handelingen

Hierbij gaat het om de 'huis-, tuin-, en keukenhandelingen', zoals verzorgen van schaafwondjes, verwijderen van pleisters en het toedienen van medicijnen anders dan injecties. Dit zijn handelingen, die in principe zonder problemen door pm-ers uitgevoerd kunnen worden.

Wel dient men de instructies op te volgen omtrent de wijze van handelen (zoals het toedienen van medicijnen en handelingen volgens EHBO- regels).

7. Stroomschema

	Actie	Wanneer	Wie
1	Verzoek om medicijnen toe te dienen of (toegestane) medische handelingen te verrichten		Ouders/verzorgers
2	Beoordelen of aan het verzoek kan worden tegemoet gekomen conform protocol	Meteen na verzoek	Eigenaresse
3	Indien de beoordeling negatief uitvalt de ouders/verzorgers duidelijk met redenen omkleed in kennis stellen van het besluit	z.s.m.	Eigenaresse
4	Indien de beoordeling positief uitvalt het formulier "Overeenkomst gebruik medicijnen" nauwkeurig invullen	Meteen na besluit	Eigenaresse
5	Ouders/verzorgers verklaren zich akkoord door het formulier te ondertekenen	z.s.m.	Ouders/verzorgers
6	De ouders/verzorgers instrueren de betrokken pm-ers	z.s.m.	Ouders/verzorgers
7	Toedienen medicijnen of uitvoeren handelingen kan conform de afspraken geschieden	Indien voorgaande punten zijn uitgevoerd	Pedagogisch medewerker

8	Elke dag wordt er door de pm-ers en de ouders/verzorgers het gebruik van medicijnen of het ondergaan van handelingen afgeparafeerd op de "lijst medicijngebruik"	Dagelijks bij vertrek bij toediening bij vertrek	Eigenaresse Ouders/verzorgers
10	Alle documenten, verband houdend met het verzoek worden bewaard in het kinddossier tot het kind het kindercentrum verlaat met inachtneming van de privacyregels	-	Eigenaresse

Bijlage 1 Overeenkomst gebruik geneesmiddelen kinderopvang Banjer

- Hierbij geeft (naam ouder/verzorger)

 ouder/verzorger van (naam kind)

Toestemming om zijn / haar kind tijdens het verblijf op kinderopvang Banjer

het hierna genoemde geneesmiddel/zelfzorgmiddel toe te dienen bij het hierboven genoemde kind. Het geneesmiddel / zelfzorgmiddel wordt toegediend conform het doktersvoorschrift - zie etiket van de verpakking -, dan wel het verzoek van de ouders/verzorgers (zelfzorgmedicatie).

- Naam geneesmiddel/zelfzorgmiddel

- Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel wordt verstrekt op voorschrift van:

naam en telefoonnummer behandelend arts

naam en telefoonnummer apotheek

op aanwijzing van ouder/verzorger zelf

4. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient te worden verstrekt van (begindatum) tot (einddatum)

5. Dosering

6. Tijdstip

Uur	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

7. Wijze van toediening:

Mond Neus Oog Oor Huid

Anders, nl.

8. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel zal worden toegediend door (naam leid(st)ers)

9. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel dient bewaard te worden op de volgende plaats

Koelkast

Anders, nl.

10. Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel is houdbaar tot en met (houdbaarheidsdatum)

11. Evaluatie van toediening is (datum)

12. Kinderopvang Banjer kan bij twijfel of onduidelijkheid zelf contact opnemen met de behandelend arts en/of apotheker. (zie 3)

13. Kinderopvang Banjer is niet aansprakelijk voor de eventuele bijwerkingen, die kunnen optreden als gevolg van het door haar personeel toegediende geneesmiddel/zelfzorgmiddel.

Voor akkoord,

Plaats en datum:

Naam ouder/verzorger:

Handtekening ouder/verzorger

Dit formulier dient 1 jaar bewaard te worden volgens de voorschriften uit ons privacy beleid